

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 23.3.2012.
COM(2012) 122 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par dalībvalstu pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības, un
augu veselības oficiālās kontroles vispārīgo darbību**

SATURS

1.	Vispārīga informācija.....	1
2.	ES pārtikas aprite.....	2
3.	Pārskats par ES pārtikas nekaitīguma kontroles pasākumiem	2
3.1.	Informācija par dalībvalstu gada ziņojumiem	2
3.2.	To kontroles pasākumu rezultāti, kurus Komisija ir veikusi dalībvalstīs	2
3.3.	Citi informācijas avoti par kontroles pasākumiem dalībvalstīs.....	2
3.4.	Komisijas uzraudzības pasākumi un izpildes pasākumi.....	2
4.	Secinājumi	2

1. Vispārīga informācija

Regulas (EK) Nr. 882/2004¹ (Pārtikas un dzīvnieku barības kontroles regula) 44. panta 1. punktā ir noteikta prasība dalībvalstīm katru gadu iesniegt Komisijai ziņojumu par tādu valsts kontroles daudzgadu plānu īstenošanu, kas izstrādāti saskaņā ar minētās regulas 41. pantu. Ziņojumos jāiekļauj šāda informācija:

- (a) sīka informācija par daudzgadu valsts kontroles plānu grozījumiem, papildus citiem faktoriem ņemot vērā arī tiesību aktu izmaiņas, jaunas slimības vai riska faktorus, jaunus zinātniskos atzinumus, iepriekšējo kontroles pasākumu rezultātus un būtiskas organizatoriskās pārmaiņas;
- (b) to kontroles pasākumu un revīziju rezultāti, kas veiktas iepriekšējā gadā saskaņā ar valsts kontroles plānu;
- (c) kontroles pasākumos konstatēto neatbilstību veids un gadījumu skaits;
- (d) rīcība daudzgadu valsts kontroles plāna efektīvai īstenošanai, tostarp izpildes darbības un to rezultāti.

Regulas 44. panta 4. un 6. punktā ir noteikta prasība Komisijai sastādīt un iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu par kontroles pasākumu vispārējo norisi dalībvalstīs, pamatojoties uz:

- (a) valstu iestāžu iesniegtajiem gada ziņojumiem;
- (b) dalībvalstīs veiktajām ES revīzijām² un inspekcijām;
- (c) jebkādu citu atbilstīgu informāciju.

Komisija savu pirmo ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedza 2010. gada augustā³. Šā ziņojuma galvenais mērķis bija nodrošināt pirmo skrīningu oficiālās kontroles darbību datiem un informācijai, kas iekļauta dalībvalstu pirmajos gada ziņojumos. Tajā tika sniegts arī ES revīzijās un inspekcijās iegūto rezultātu kop-savilkums. Komisijas ziņojumu dalībvalstis apsprieda Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgajā komitejā 2010. gada septembrī. Eiropas Parlamenta Vides komitejā un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejā tas tika apspriests 2010. gada oktobrī.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

² Kopš 2010. gada termiņš “inspekcija” ir aizstāts ar terminu “revīzija”, lai atspoguļotu plašāku Pārtikas un veterinārā biroja (PVB) darbības jomu. Šajā ziņojumā norādes ērtības labad galvenokārt izmantots termiņš “revīzija”.

³ COM(2010) 441 galīgā redakcija, 25.8.2010.

Komisija ir uzsākusi diskusijas ar dalībvalstīm par pirmajā ziņojumā aprakstītajiem jautājumiem un jo īpaši par to, kā varētu racionalizēt un standartizēt oficiālās kontroles datu apkopošanu un apstrādi.

Šajā otrajā ziņojumā piemērota neredz atšķirīga pieeja. Tā mērķis ir ne vien sniegt ES pārtikas nekaitīguma kontroles pasākumu pārskatu par pēdējo gadu, par kuru ir pieejami visu dalībvalstu gada ziņojumi, bet arī pārskatā izmantot jaunāko informāciju no visiem trim galvenajiem avotiem, kas sniedz informāciju par kontroles pasākumiem, lai nodrošinātu iespējami aktuālāko ES kontroles sistēmas darbības vērtējumu.

Šis ziņojums sagatavots, galvenokārt pamatojoties uz šādiem avotiem: a) dalībvalstu gada ziņojumi par 2008. un 2009. gadu, b) laika posmā no 2008. gada līdz 2010. gadam veikto Komisijas kontroles pasākumu rezultāti un c) cita būtiska informācija par kontroles pasākumiem, tostarp:

- dalībvalstu jaunākie ziņojumi par kontroles pasākumiem konkrētās nozarēs;
- ES ātrās brīdināšanas sistēmu (Ātrās brīdināšanas sistēma pārtikas un dzīvnieku barības jomā — *RASFF*, dzīvnieku slimību izziņošanas sistēma — *ADNS*, brīdināšanas sistēma par apdraudējumiem augu veselībai — *Europhyt*) rezultāti;
- Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgajā komitejā un Augu veselības pastāvīgajā komitejā notikušās diskusijas un pieņemtie lēmumi attiecībā uz kontroles pasākumiem;
- informācija par pārkāpumu gadījumiem, kas saistīti ar dalībvalstu kontroles sistēmu trūkumiem.

2. ES pārtikas aprite

Lai saprastu, kā darbojas ES oficiālā kontroles sistēma attiecībā uz pārtikas apriti (tostarp tie kontroles pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu augu veselību un dzīvnieku veselību un labturību), vispirms ir būtiski saprast ES pārtikas aprites apjomu un sarežģītību. Saskaņā ar jaunākajiem *Eurostat* datiem ES pārtikas aprites kopējās produkcijas vērtība ir apmēram 750 miljardi euro. Šajā nozarē no primārās ražošanas līdz pat mazumtirdzniecībai un ēdināšanai kopā nodarbināti vairāk nekā 48 miljoni cilvēku. ES pārtikas aprītē no pārtikas ražošanas līdz par mazumtirdzniecībai un ēdināšanai darbojas aptuveni 14 miljoni lauksaimniecības produktu primāro ražotāju un 3 miljoni pārtikas aprītē iesaistītu uzņēmēju. Šie kopējie rādītāji sniedz priekšstatu par pārtikas nozares apjomu. Tā ir milzīga, taču vienlaikus arī ļoti daudzveidīga un sarežģīta nozare.

Piemēram, primārajā ražošanā vidējais saimniecības lielums ir no aptuveni 90 ha tādās valstīs kā Čehijas Republika līdz aptuveni 50 ha tādās valstīs kā Apvienotā Karaliste, Francija un Vācija, bet mazāk par 8 ha tādās valstīs kā Polija, Bulgārija un Rumānija.

ES pastāv arī liela praktizēto lauksaimniecības veidu daudzveidība; to lielā mērā iespējams izskaidrot ar agroklimatiskajiem apstākļiem, bet nozīme ir arī senām lauksaimniecības tradīcijām.

ES ir aptuveni 300 000 pārtikas ražošanas uzņēmumu. Tomēr daudzi produkti, piemēram, vīns, olīveļļa, olas un siers, var būt apstrādāti lauku saimniecībās, nevis ražošanas uzņēmumos. Pievēršot uzmanību tikai ražošanas nozarei, netiktu pienācīgi novērtēts ES pārtikas sistēmas lielums un sarežģītība. Jo īpaši ražošanas nozarē ļoti lielu produkcijas daļu nodrošina neliels skaits pasaules mēroga uzņēmumu. Piena nozarē 1 % uzņēmumu saražo vairāk par 60 % no kopējās produkcijas ES. Ārpus primārās ražošanas lielākā daļa pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju darbojas pārtikas aprites cikla beigu posmā, proti, mazumtirdzniecības un ēdināšanas nozarēs. ES ir vairāk nekā viens miljons pārtikas mazumtirgotāju, no kuriem daudzi ir nelieli ģimenes uzņēmumi, lai gan, vērtējot kopējo pārdošanas apjomu, šajā jomā dominē nedaudzas lielas lielveikalu ķēdes. ES ir gandrīz 1,4 miljoni restorānu un ēdināšanas uzņēmumu.

3. Pārskats par ES pārtikas nekaitīguma kontroles pasākumiem

3.1. Pārskats par dalībvalstu gada ziņojumiem

ES ir izstrādājusi plašus un detalizētus tiesību aktus ar mērķi nodrošināt, ka pārtika, kas šajā lielajā un sarežģītajā pārtikas ražošanas sistēmā tiek piedāvāta patērētājam, ir nekaitīga un veselīga. ES dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktu pamatprincipi ir noteikti Regulā (EK) Nr. 178/2002⁴. Saskaņā ar šo regulu galvenā atbildība par pārtikas nekaitīguma nodrošināšanu ir jāuzņemas pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmumiem, kas iesaistīti diapazonā no primārās ražošanas līdz produkta pārdošanai galapatērētājam. Dalībvalstīm ir pienākums uzraudzīt un pārbaudīt, vai uzņēmēji pilda ES tiesību aktos noteiktās prasības pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma jomā (tostarp dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības un augu veselības jomā). Tām ir pienākums šim nolūkam uzturēt kontroles sistēmu.

Regula (EK) Nr. 882/2004 nosaka to, kā šī kontrole jāorganizē un jāīsteno. Būtībā tā nosaka vispārīgus īstenošanas noteikumus oficiālajai kontrolei, kuras mērķis ir pārbaudīt atbilstību ES noteikumiem pārtikas aprites drošības jomā. Proti, regulā noteiktas prasības, kas jāievēro dalībvalstīm, kad tās pārbauda:

- to, kā uzņēmēji ievēro nozares tiesību aktos noteiktās prasības, vai
- ka preces, ko paredzēts laist ES tirgū (gan preces, kuras ražotas ES, gan preces, kas importētas no trešām valstīm) atbilst nozaru tiesību aktu standartiem un prasībām.

Turklāt dalībvalstu iestādes veic citus oficiālus pasākumus, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 882/2004, piemēram, dzīvnieku slimību ierosinātāju apkarošanas vai izskaušanas pasākumus (proti, dzīvnieku testēšana kādas programmas kontekstā attiecībā uz noteiktām slimībām, epidemioloģiskā izmeklēšana pēc slimības uzliesmojuma, vakcinācija pret dzīvnieku slimībām, ar patogēniem inficēto dzīvnieku iznīcināšana).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu.

Regulā (EK) Nr. 882/2004 arī sīki reglamentēti kontroles pasākumi, ko Komisijas dienesti veic attiecībā uz dalībvalstīm, lai pārbaudītu, vai tās ievēro nozares tiesību aktos un Regulā (EK) Nr. 882/2004 paredzētos pienākumus. Lai īstenotu regulā noteiktās prasības, dalībvalstīm ir jāizstrādā un jāīsteno daudzgadu valsts kontroles plāni. Parasti šie plāni attiecas uz trīs līdz piecus gadus ilgu laika posmu un pirmo reizi tika piemēroti 2007. gada sākumā. Dalībvalstīm ir jāsniedz Komisijai gada ziņojums par daudzgadu valsts kontroles plānu īstenošanu. Gada ziņojumi ir saņemti par 2007., 2008. un 2009. gadu.

Rezultāti, kas gūti pirmajā Komisijas veiktajā valstu ziņojumu analīzē, apkopoti Komisijas pagājušā gada pārskata ziņojumā (COM(2010) 441). Tā kā valstu ziņojumi pēc struktūras un satura bija stipri atšķirīgi un par kontroles pasākumiem trūka harmonizētu datu, šajā ziņojumā bija ļoti sarežģīti izdarīt secinājumus par ES kopumā. Šāda problēma raksturīga arī ziņojumiem, kas sagatavoti par 2008. un 2009. gadu, un tā daļēji atspoguļo būtiskās atšķirības starp dalībvalstīm lauksaimniecības struktūru, administratīvās kultūras un lieluma ziņā. Tomēr ziņojumu salīdzināmība ir ievērojami uzlabojusies, jo a) dalībvalstis ir uzkrājušas pieredzi darba procesā un b) Komisija ir uzturējusi nepārtrauktu un aktīvu dialogu ar dalībvalstīm ar nolūku uzlabot ziņojumu saturu un jo īpaši to salīdzināmību. Tā kā lielākā daļa dalībvalstu ir sniegušas informāciju par trīs secīgiem gadiem, attiecībā uz šo laika posmu ir iespējams identificēt dažas interesantas tendences un procesus. Turpmāk sniegts apkopojums par šīm tendencēm un procesiem.

Datu apkopošana un analīze

Viena kopīga iezīme lielākajā daļā ziņojumu tāda, ka aizvien vairāk pūļu tiek veltīts kvalitatīvākai datu vākšanai un apkopošanai par pabeigto kontroles pasākumu skaitu un veidu, kā arī par to rezultātiem. Cenšoties nodrošināt efektivitāti un lietderību, kvalitatīviem atjauninātiem datiem ir būtiska nozīme darbības rezultātu novērtēšanā un kontroles pasākumu turpmāko prioritāšu noteikšanā. Lai arī gada ziņojumos šajā saistībā ir norādītas daudzas jaunas un notiekošas iniciatīvas, zinātības un pieredzes apmaiņa starp dažādām kontroles iestādēm dalībvalstīs vai starp dalībvalstīm ir ierobežota. Pagājušā gada ziņojumā Komisija paziņoja, ka sadarbībā ar dalībvalstīm plāno izpētīt to, kā izmantot datu elektroniskās nosūtīšanas un analīzes potenciālu, lai nodrošinātu vienkāršošanu un standartizāciju ES līmenī. Šā jautājuma izpēte ir sākusies, un tas savukārt var palīdzēt dalībvalstīm izstrādāt pašām savas informācijas pārvaldības sistēmas.

Vispārīgi paziņojumi par darbības rezultātiem

Komisijas norādījumos par ziņojumu struktūru un saturu katrai valsts iestādei pieprasīts sniegt ikgadēju vispārīgu paziņojumu par tās kontroles sistēmas darbības rezultātiem. Šo paziņojumu kvalitāte atšķiras. Lielākajā daļā ziņojumu ir sniegts vienīgi vispārīgs paziņojums par to, ka kontroles pasākumi veikti saskaņā ar plānoto, atbilstība vispārējiem pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un labturības, kā arī augu veselības standartiem ir apmierinoša un visas konstatētās neatbilstības parasti ir nenozīmīgas. Tomēr dažos ziņojumos sniegts daudzpusīgāks un pamatotāks novērtējums, izmantojot virkni darbības rezultātu rādītāju. Dažos gadījumos šie rādītāji atspoguļo tikai veikto kontroles pasākumu skaitu un veidu, kā arī to, vai šie kontroles pasākumi atbilst sākotnējiem plāniem. Citās valstīs (Francijā, Somijā, Zviedrijā un Slovērijas Republikā)

izmantoti vēl sīkāki rādītāji, lai mērītu to darbību rezultātus, kas veiktas pret saslimstību ar konkrētām dzīvnieku slimībām vai pārtikas izraisītām slimībām. Francijā ir mēģināts arī noteikt kontroles pasākumu izmaksas vairākās konkrētās jomās.

Daudzgaļu valsts kontroles plānu īstenošanas rezultāti

Lielu problēmu radīja prasība dalībvalstīm ieviest integrētus daudzgaļu valsts kontroles plānus, kuros ietilptu visi kontroles pasākumi, ko veic visā pārtikas apritē no saimniecības līdz galapatērētājam. Valsts kontroles sistēmas lielākajā daļā valstu ir ārkārtīgi sarežģītas, un bieži vien daudzas dažādas organizācijas ir iesaistītas atšķirīgos veikto kontroles darbību aspektos saistībā ar pārtikas un dzīvnieku barības, dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības un augu veselības jomu. Lielākajā daļā dalībvalstu šīm dažādajām organizācijām ir neliela pieredze integrētu kontroles plānu kopīgā izstrādē. Turklāt lielākajā daļā dalībvalstu operatīvā atbildība par kontroles pasākumu veikšanu ir nodota reģionālajām un vietējām iestādēm. Lai valstu iestādes spētu nodrošināt, ka to pasākumi ir pilnīgi, konsekventi un saskanīgi integrēti valsts plānos, tām bija jāpastiprina mehānismi, kas izveidoti konsultācijai un saziņai ar to reģionālajām un vietējām iestādēm. Gada ziņojumos par plānu īstenošanu norādīts, ka sasniegti ievērojami panākumi tādu struktūru un procedūru izveidē, ar kurām tiek integrēti visu valsts, reģionālā un vietējā līmeņa dalībnieku kontroles plāni. Pašlaik lielākajai daļai iestāžu galvenā problēma ir tādu informācijas un saziņas sistēmu izstrāde, ar kurām būtu iespējams nodrošināt precīzus datus par veiktajiem kontroles pasākumiem un to rezultātiem, lai varētu pareizi novērtēt darbību, kas veikta, pamatojoties uz daudzgaļu valsts kontroles plāniem, kā arī koriģēt kontroles mērķus un uzdevumus atbilstoši uz risku balstītām prioritātēm.

Pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju reģistrēšana

Pārtikas produktu efektīva izsekojamība no sākotnējās ražošanas līdz galamērķim ir ES pārtikas nekaitīguma kontroles sistēmas pamatprincips. Sistēmas pamatā ir visu uzņēmumu visaptveroša reģistrācija, efektīva dzīvnieku identifikācijas sistēma un dzīvnieku barības un pārtikas produktu izsekojamība. Ievērojami panākumi sasniegti pārtikas apritē iesaistīto uzņēmumu reģistrācijas jomā. Taču dzīvnieku barības jomā mazāku dzīvnieku barības uzņēmumu reģistrācija joprojām ir nepilnīga. Dzīvnieku izsekojamības jomā daži trūkumi pastāv liellopu un cūku identifikācijā un jo īpaši sistēmās, ko piemēro attiecībā uz aitām, kazām un zirgiem.

Risku novērtēšana un prioritāšu noteikšana

Regulā (EK) Nr. 882/2004 noteikts, ka valstu iestādēm jābūt skaidri formulētai riska novērtēšanas un kontroles pasākumu prioritāšu noteikšanas sistēmai. Tā kā pastiprinās spiediens uz turpmākajos gados pieejamiem resursiem, šim daudzgaļu valsts kontroles plānu un saistīto gada ziņojumu aspektam ir jāpiešķir augstāka prioritāte. Dažas dalībvalstis savos ziņojumos ir pienācīgi aprakstījušas pārtikas apritē iesaistīto uzņēmumu riska kategorizācijas sistēmas un to, kā kontroles pasākumi tiek organizēti atbilstīgi noteiktajām riska kategorijām. Nīderlande, Somija un Slovēnija ir sasniegušas īpaši augstu līmeni šajā jomā. Tomēr vairākās dalībvalstīs to iestādes ir konstatējušas, ka pārtikas un dzīvnieku barības apritē iesaistīto uzņēmēju riska labāka kategorizācija ir nozīmīga joma, kurā nepieciešami uzlabojumi. Pēdējos gados Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta Pārtikas un veterinārais birojs (PVB) savās revīzijās

arvien lielāku nozīmi ir piešķīris tam, lai dalībvalstis nodrošinātu, ka oficiālā kontrole visās nozarēs tiek veikta regulāri, pamatojoties uz pastāvošo risku, un pietiekami bieži.

Kontroles pasākumu intensitāte un darbības joma

Kopumā ziņojumi liecina par to, ka visā ES pastāv augsts kontroles intensitātes līmenis. Tomēr inspekciju biežums ievērojami atšķiras atkarībā no uzņēmumu veida. Piemēram, nozarēs, par kurām tiek uzskatīts, ka tajās pastāv augsts risks, tostarp gaļas un piena ražošanas nozarē, kontroles pasākumi tiek veikti ievērojami biežāk.

Dzīvnieku barības un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu jomā kontroles pasākumi nav tik intensīvi kā pārtikas jomā. Ar būtiskajām ES tiesību aktu pārmaiņām, kas pēdējā desmitgadē veiktas dzīvnieku barības un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu jomā, jo īpaši ar prasību reģistrēt visus dzīvnieku barības un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu aprītē iesaistītos uzņēmumus, uzņēmumiem un kontroles iestādēm ir uzlikta liela darba slodze. Lielākajā daļā ziņojumu atzīts, ka ir jāveic turpmāki uzlabojumi un jāpaaugstina kontroles pasākumu intensitāte, pamatojoties uz riska prioritāšu noteikšanu šajās nozarēs.

Dzīvnieku veselības jomā veiktajos kontroles pasākumos galvenā uzmanība pievērsta tam, lai pārbaudītu atbilstību prasībām, kas noteiktas attiecībā uz dzīvnieku identifikāciju un testēšanu attiecībā uz tādām dzīvnieku slimībām kā bruceloze, tuberkuloze, klasiskais cūku mēris un govju sūklveida encefalopātija (GSE). Turklāt dalībvalstīm ir jāievieš ārkārtas rīcības plāni nopietnu pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma un dzīvnieku veselības krīžu gadījumos.

Koordinācija starp valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm

Daudzās dalībvalstīs galvenā operatīvā atbildība par oficiālās kontroles veikšanu jāuzņemas reģionālajām un vietējām iestādēm. Tas īpaši vērojams tādās dalībvalstīs kā Vācija, Spānija, Itālija, Grieķija, Apvienotā Karaliste, Zviedrija un Somija, kurās šīs pilnvaras ir nodotas reģionālajām un vietējām iestādēm, kam var būt piešķirta liela autonomija. Šīs dalībvalstis saskaras ar šādu problēmu: kā nodrošināt pietiekami stabilu pārskatatbildības sistēmu, kurā reģionālās un vietējās iestādes par veiktajiem kontroles pasākumiem varētu sniegt pienācīgu un sistēmisku pārskatu savām valsts iestādēm un ar šo iestāžu starpniecību — arī ES līmenim.

Saistīts jautājums ir arī dažādu iestāžu atbildības sfēru un veikto kontroles pasākumu pārklāšanās. Šis jautājums jau ilgstoši ir aktuāls vairākās dalībvalstīs. Piemēram, Grieķijā, Portugālē un Rumānijā šo valstu iekšējās revīzijas iestādes ir norādījušas, ka atbildības un operatīvo pasākumu pārklāšanās ir būtiska problēma. Šis ir arī dažas no tām dalībvalstīm, kuras kā vienu no iemesliem, kāpēc nav iespējams īstenot vairākus kontroles pasākumu uzdevumus, norādījušas nepietiekamos resursus. Kopumā šķiet, ka visefektīvāk spēj darboties dalībvalstis ar skaidri noteiktām atbildības jomām un pārvaldības struktūrām, kurās pārskatatbildība pastāv visos līmeņos.

Valstu revīzijas sistēmas

Regulā (EK) Nr. 882/2004 noteikts, ka dalībvalstīm ir jāveic iekšējā revīzija vai jāuzdod veikt ārējo revīziju, lai pārliecinātos, ka to kontroles sistēmas sasniedz regulā definētos

mērķus. Tajā arī noteikts, ka attiecībā uz šīm revīzijām jāpiemēro neatkarīga pārbaude un tās jāveic pārredzamā veidā.

Gandrīz visās dalībvalstīs ir ieviesta revīzijas sistēma, lai gan vairumā gadījumu tā attiecas vienīgi uz ierobežotu konkrētu kontroles jomu diapazonu kopējā sistēmā. Revīziju rezultāti ir izklāstīti gada ziņojumos, taču bieži vien tas ir darīts ļoti konspektīvā veidā. Parasti netiek sniegta sīka informācija par šajās iekšējās revīzijās konstatētajiem galvenajiem trūkumiem un piemērotajiem koriģējošajiem pasākumiem. Tomēr šajā ziņā pastāv atsevišķi izņēmumi. Piemēram, Somija un Čehijas Republika ziņojumā ir sniegusi revīziju rezultātus un norādījusi jomas, kurās konstatēti trūkumi.

Turklāt gada ziņojumos ir sniegta ierobežota informācija par pieņemtajiem noteikumiem, ar kuriem piemēro prasību veikt revīzijas ziņojumu neatkarīgu pārbaudi.

Jautājums par dalībvalstu revīzijas sistēmu spēju nodrošināt nepieciešamos kontroles pasākumu uzlabojumus arvien biežāk kļūš par riska kritēriju, kas tiks ņemts vērā, plānojot turpmākās PVB revīzijas.

Resursi

Saskaņā ar valstu iestāžu sniegtajiem datiem aplēsts, ka vairāk nekā 100 000 cilvēku ir tieši vai netieši nodarbināti pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma, dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības un augu veselības kontroles pasākumu īstenošanā valsts, reģionālajā vai vietējā līmenī. Tie ir ļoti būtiski resursi, taču dažas valsts iestādes ir norādījušas darbinieku trūkumu kā vienu no iemesliem, kādēļ kontroles pasākumu mērķvērtību salīdzinājums ar faktiskajiem izpildes rezultātiem liecina, ka kontroles pasākumu mērķi nav sasniegti. Dažas dalībvalstis, piemēram, Nīderlande, ir samērā atklāti paziņojušas, ka to kontroles sistēmās un darbībās ir veiktas korekcijas, lai ņemtu vērā pēdējos gados vērojamo darbinieku skaita samazināšanu un racionalizāciju. Riska novērtēšana un kontroles pasākumu prioritāšu noteikšana ir šīs korekcijas būtiski elementi.

Apmācība

Valstu ziņojumos sniegta sīka informācija par kontroles darbinieku un pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju apmācības programmām, kas tiek organizētas katru gadu. Apmācībā ieguldītais darbs kopumā ir ļoti pamatīgs. Galvenā uzmanība apmācībā pievērsta trim galvenajām prioritātēm. Pirmkārt, ar 2006. gadā ieviesto higiēnas regulu paketi noteikts, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš labai higiēnas praksei un HACCP⁵ principu piemērošanai visos pārtikas apritē iesaistītajos uzņēmumos. Pēdējos gados veikts ievērojams darba apjoms, pārtikas apritē iesaistītos uzņēmējus un visu līmeņu kontroles darbiniekus iepazīstinot ar jauno regulu prasībām. Otrkārt, zinātnes un tehnoloģijas attīstība, it īpaši jaunajās pārtikas un dzīvnieku barības ražošanas jomās (piem., jauni pārtikas produkti, ĢMO, materiāli, kas nonāk saskarē ar pārtiku, pārtikas un dzīvnieku barības piedevas), nosaka nepieciešamību nepārtraukti pilnveidot darbinieku zinātību. Treškārt, pastiprinātā uzmanība, kas pievērsta dzīvnieku barības un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu kontrolei, ir noteikusi nepieciešamību īpašas pūles veltīt tam, lai

⁵ Riska analīze un kritisko kontroles punktu noteikšana [*Hazard Analysis and Critical Control Points*].

iepagāzīstīnātu uzņēmumus un kontroles amatpersonas ar jaunajām ES tiesību aktu prasībām šajā nozarē.

Apmācība valsts līmenī tiek papildināta ar apmācību, ko Komisija organizē saskaņā ar programmu "Labākas mācības, lai nodrošinātu pārtikas nekaitīgumu", kura tika uzsākta 2006. gadā un ir paredzēta Regulas (EK) Nr. 882/2004 51. pantā. Šajā programmā ietverts plašs jautājumu loks, un tās mērķis ir panākt, lai ar oficiālās kontroles pasākumiem tiktu efektīvāk nodrošināts, ka uzņēmēji visos līmeņos ievēro tos ES tiesību aktus, ar kuriem tiek aizsargāta sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība un dzīvnieku labturība. Tas savukārt veicina to, ka tiek nodrošināta nekaitīgāka pārtika un dzīvnieku barība, paaugstināti dzīvnieku un augu veselības standarti un uzlabots patērētāju un dzīvnieku aizsardzības līmenis.

Tādu Komisijas kontroles pasākumu rezultāti, kas veikti, piemēram, vispārējās higiēnas jomā atbilstīgi tam, kā aprakstīts šā ziņojuma 3.2. daļā, apliecina, ka atsevišķās jomās nepieciešama papildu apmācība.

Laboratorijas

Visām dalībvalstīm ir jāizraugās laboratorijas, kas veiks oficiālās kontroles pasākumos iegūto paraugu analīzi. Lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti vienoti un augsti standarti, šīm laboratorijām jādarbojas saskaņā ar ES vai starptautiskiem standartiem, un tās ir jānovērtē un jāakreditē saskaņā ar šiem standartiem. Visā ES darbojas plašs oficiālo laboratoriju tīkls. Daudzas no šīm laboratorijām darbojas valsts līmenī, taču reģionālās un vietējās iestādes, jo īpaši iestādes dalībvalstīs ar autonomiem reģioniem vai vietējām iestādēm, var izraudzīties savas oficiālās laboratorijas. Tas var būtiski palielināt oficiālo laboratoriju skaitu. Akreditācija ir sarežģīts un bieži vien samērā dārgs process, jo sevišķi mazākām reģionālajām vai vietējām laboratorijām. Tāpēc dažas dalībvalstis joprojām ziņo, ka kavējas visu to oficiālo laboratoriju pilnīga akreditēšana, kuras veic pārbaudes saistībā ar oficiālās kontroles pasākumiem. Komisija 2010. gadā sāka apspriedes ar dalībvalstīm par akreditācijas prasībām.

PVB revīzijās apstiprināts, ka laboratoriju atbilstības līmenis ES tiesību aktiem dažādās nozarēs atšķiras. Piemēram, laboratorijas, kas saistībā ar oficiālajiem kontroles pasākumiem veic zivju un zivsaimniecības produktu analīzes, kopumā ir labi aprīkotas un spēj veikt nepieciešamās analīzes, un lielākā daļa no šīm laboratorijām ir akreditētas. Situācija ir atšķirīga, piemēram, attiecībā uz laboratorijām, kuras piedalās *Salmonella* valsts kontroles plānu īstenošanā. PVB revīzijās iegūta informācija arī par laboratoriju trūkumiem pesticīdu kontroles jomā dažās dalībvalstīs.

Oficiālās kontroles un uzraudzības rezultāti

a) galvenās jomas, kurās pastāv neatbilstība

Attiecībā uz pārtikas ražošanu dalībvalstu ziņojumos atkārtojas divi galvenie jautājumi, kas saistīti ar neatbilstību: higiēnas kontroles pasākumi uzņēmumos un marķēšana. Higiēnas regulu paketes noteiktās prasības stājās spēkā 2006. gadā. Valsts ziņojumos par kontroles pasākumiem 2007. gadā norādītas plašas nepilnības, kas pastāv šo regulu piemērošanā un daļēji varētu būt radušās tādēļ, ka šīs regulas stājušās spēkā tikai iepriekšējā gadā. Stabili uzlabojumi šajā jomā ir reģistrēti 2008. un 2009. gadā, bet lielākajā daļā ziņojumu norādīts, ka ar šīm problēmām joprojām saskaras pārtikas mazumtirdzniecības un ēdināšanas jomas mazie uzņēmumi. Būtiskākie trūkumi: ēkas un

iekārtas ir novecojušas, uzņēmumu iekšējās pārbaužu sistēmas ir vājas vai šādu sistēmu nav vispār, *HACCP* piemērošana ir neatbilstoša un uzskaitē — nepietiekama. Dažas iestādes mazumtirdzniecības un ēdināšanas nozarēs norādījušas problēmas, ko rada augsta darbinieku mainība, īpaši sezonas strādnieku mainība, jo tās dēļ ir sarežģīti nodrošināt darbiniekus, kas būtu pienācīgi apmācīti jautājumos par labu higiēnas praksi. Marķēšanas jomā galvenās grūtības rada no dažādu tiesību aktu jomām (piem., par piemaisījumiem, uzturu, izcelsmes vietu u. c.) izrietošo prasību sarežģītība.

Dzīvnieku barības jomā galvenā neatbilstība ir saistīta ar uzņēmumu reģistrācijas aizkavēšanos, *HACCP* principu nepietiekamu piemērošanu, higiēnas līmeni dzīvnieku barības ražotnēs un to noteikumu pārkāpumiem, kas attiecas uz piedevām dzīvnieku barībā.

Dzīvnieku veselības jomā galvenie trūkumi, par ko tiek ziņots, ir saistīti ar dzīvnieku identifikāciju un pārvietošanas kontroli.

Kas attiecas uz jautājumu par dzīvnieku labturību saimniecībās, daudzi no konstatētajiem trūkumiem bija saistīti ar lauksaimnieku, jo īpaši mazo lauksaimnieku, nepietiekamajām zināšanām. Dažas dalībvalstis konstatējušas, ka neatbilstības līmenis saimniecībās samazinājies pēc tam, kad lauksaimniekiem sniegta apmācība un informācija.

Oficiālās kontroles un uzraudzības rezultāti

b) ar pārtikas izraisītām slimībām saistītas vispārējās tendences

Salmonella un *Campylobacter* ir divi galvenie pārtikas izraisīto slimību cēloņi ES. Analizējot katras dalībvalsts sagatavoto ziņojumu par zoonozēm, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) konstatēja, ka Eiropas Savienībā samazinās tādu gadījumu skaits, kad cilvēki inficējas ar salmonelozi. Kopā 2009. gadā ziņots par 108 614 cilvēku saslimšanas gadījumiem (dati publicēti 2011. gadā), un jo īpaši samazinājies tādu cilvēku saslimšanas gadījumu skaits, ko izraisījis *S. Enteritidis*. *EFSA* ziņojumā norādīts, ka šis samazinājums panākts, dalībvalstīs piemērojot *Salmonella* kontroles programmas.

Dalībvalstu gada ziņojumos par kontroles pasākumiem norādīts, ka paraugu ņemšana un testēšana attiecībā uz šiem diviem mikrobioloģiskajiem apdraudējumiem ir ļoti liela daļa saistībā ar pārtikas ražošanu dalībvalstīs veiktās paraugu ņemšanas un testēšanas kopējā apjomā.

Valsts īstenotie izpildes pasākumi

Regulā (EK) Nr. 882/2004 noteikts, ka kompetentās iestādes nodrošina, lai uzņēmumi veiktu koriģējošus pasākumus vienmēr, kad tiek konstatēta neatbilstība. Tajā arī noteikts, ka dalībvalstīm ir jāpieņem skaidri noteikumi par sankcijām, ko piemēro ES tiesību aktu pārkāpumu gadījumos. Noteiktajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Gandrīz visos ziņojumos sniegts īss pārskats par pasākumiem, kas īstenoti, lai novērstu neatbilstību. Izplatītākie pasākumi ir brīdinājumi, naudas sodi, uzņēmumu pagaidu slēgšana vai pastāvīga slēgšana nopietnākos gadījumos un ļoti retos gadījumos, kad notikusi krāpšana vai nopietni tiesību aktu prasību pārkāpumi, — arī kriminālā tiesvedība. Kopumā pieejama ierobežota informācija par sankciju sistēmām un to izmantošanu, un dažādu dalībvalstu informācijai ir atšķirīga detalizācijas pakāpe. Ja gada ziņojumos netiek sniegti konkrētāki un saskaņotāki dati, nav iespējams spriest par

dalībvalstu izpildes sistēmu kopējo saskanību. Dažās dalībvalstīs, piemēram, Čehijas Republikā, atsevišķos mazāk nopietnos neatbilstības gadījumos tiesas procedūras arvien biežāk tiek aizstātas ar mazāk apgrūtinotām un efektīvākām administratīvajām procedūrām.

Oficiālā kontrole pēc noteiktu veselības draudu parādīšanās — pārtika, dzīvnieki un augi

Pēdējos gados būtiskākās ar veselību saistītās ārkārtas situācijas ES pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma jomā radušās dzīvnieku barības ražošanā. Īrijā 2008. gadā cūkgaļā tika konstatēts augsts dioksīna piesārņojuma līmenis. Tika atklāts, ka šīs problēmas cēlonis ir problēmas, kas pastāv dzīvnieku barības ražošanas procesā un ko izraisa ļoti piesārņotu atkritumu izmantošana žāvēšanas procesā. Dioksīna piesārņojums 2010. gadā tika konstatēts Vācijas izcelsmes produktos. Tika atklāts, ka piesārņojuma cēlonis ir tas, ka dzīvnieku barībai pievienoti tauki, kas paredzēti izmantošanai vienīgi rūpniecībā. Komisija izstrādā īpašus pasākumus šā konkrētā riska novēršanai.

Dzīvnieku veselības jomā dalībvalstīm bija jāveic papildu kontroles pasākumi attiecībā uz infekciozo katarālo drudzi un putnu gripu. Nesenais mutes un nagu sērgas uzliesmojums Bulgārijā apliecina to, cik liela nozīme ir neatslābstošai modrībai, kā arī to, ka ar ES kontroles pasākumiem iespējams efektīvi novērst slimības izplatīšanos, ja tos pareizi piemēro.

Augu veselības jomā augsta prioritāte ir priežu nematodes draudi Portugālē un tādu pasākumu īstenošanai, ar kuriem būtu iespējams izskaust šīs slimības uzliesmojumu Spānijā. Līdzīgi pastiprināti dalībvalstu kontroles un ierobežošanas pasākumi bijuši nepieciešami arī attiecībā uz palmu sarkanā smecernieka straujo izplatību Vidusjūras valstīs, kā arī saistībā ar Āzijas koksngrauža un citrusaugu koksngrauža atkārtotu izplatīšanos. ES līmenī veiktie pasākumi un attiecīgo dalībvalstu veiktie kontroles pasākumi ir izklāstīti šā ziņojuma 3.2. sadaļā.

Interesanti procesi kā labas prakses iespējamie piemēri

Uzņēmumu klasifikācija un rezultātu publicēšana (Dānija, Čehijas Republika, Apvienotā Karaliste un Beļģija): visiem pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem nosakot prasību reģistrēties, kā arī publicējot rezultātus, ko oficiālās iestādes ieguvušas šajos uzņēmumos veiktajās inspekcijās, top vieglāk piedāvāt patērētājiem lietderīgu informāciju par restorānu un veikalu atbilstību standartiem. Ir pieejami vairāki piemēri, no kuriem vecākais ir Dānijas “smaidiņu” shēma (<http://www.findsmiley.dk/en-US/Forside.htm>). Līdzīgas idejas tiek īstenotas Apvienotajā Karalistē un Beļģijā.

Uzņēmēju patstāvīgi sniegta informācija par koriģējošiem pasākumiem (Nīderlande): Lai uzlabotu kontroles dienestu darba efektivitāti un atvieglotu kontroles pasākumu slogu pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem, Nīderlande ir ieviesusi elektronisku sistēmu, ar kuras starpniecību pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji var sniegt informāciju patstāvīgi. Šajā sistēmā pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji, izmantojot tiešsaistes ziņošanas rīku, var paziņot kontroles iestādei par pasākumiem, kas veikti, ņemot vērā ieteikumus, kuri sniegti pēc iepriekšējiem kontroles apmeklējumiem. Parastu neatbilstību gadījumā iestādes pieņem šos ziņojumus un neveic pārbaudes apmeklējumus, lai arī dažkārt izlases veidā tiek veiktas arī pārbaudes uz vietas.

Kvalitātes vadības sistēmas (Beļģija, Čehijas Republika, Vācija, Lietuva un Slovēnija): Vairākas dalībvalstis savos kontroles dienestos ir ieviesušas kvalitātes vadības sistēmas un akreditējušas tās atbilstīgi starptautiskajiem standartiem. Piemēram, Čehijas Republikā kontroles iestāžu kvalitātes vadības sistēmu revīziju lielākajā daļā gadījumu veic ārējās iestādes, pārbaudot šo sistēmu atbilstību standartam ISO 9001. Tās uzskata, ka šīs sistēmas ir būtisks instruments, ar ko uzlabot kontroles pasākumu kopējo lietderību un efektivitāti, un neatkarīga darbības rezultātu pārbaude veicina nepārtrauktu uzlabošanas procesu. Vācijā īpaša Federālo zemju darba grupa kvalitātes vadības jautājumos ir izstrādājusi saskaņotu pamatu kvalitātes vadības sistēmu sagatavošanai katrā no 16 federālajām zemēm.

3.2. To kontroles pasākumu rezultāti, kurus Komisija veikusi dalībvalstīs

Regulā (EK) Nr. 882/2004 noteikts, ka Komisijai ir jāveic kontroles pasākumi dalībvalstīs ar mērķi pārbaudīt, vai kopumā oficiālā kontrole dalībvalstīs notiek saskaņā ar attiecīgajiem daudzgadu valsts kontroles plāniem un ES tiesību aktiem.

Lai izpildītu Komisijas saistības, PVB katru gadu īsteno revīziju un inspekciju programmu ar mērķi pārliecināties par atbilstību dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem, dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības tiesību aktiem, kā arī augu veselības tiesību aktiem, un par to, vai valsts oficiālā kontrole šajās jomās tiek veikta saskaņā ar ES tiesību aktiem. Šī programma katra gada sākumā ir publicēta Komisijas tīmekļa vietnē.

Visu revīziju un pārbažu rezultāti līdz ar secinājumiem un ieteikumiem konstatēto trūkumu novēršanai tiek izklāstīti attiecīgajai valsts iestādei adresētā ziņojumā. Šā ziņojuma 3.4. sadaļā ir izklāstīts tas, kā šie ieteikumi tiek īstenoti.

Pamatojoties uz PVB revīzijās iegūto informāciju, Komisija var ierosināt ārkārtas vai aizsardzības pasākumu pieņemšanu (Komisijas lēmumu formā), ja nopietni apdraudēts pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku vai augu veselība, vai ja riskus nav iespējams ierobežot tikai ar skartās dalībvalsts pasākumiem, tai darbojoties atsevišķi. Šajos juridiskajos instrumentos var būt noteikti papildu kontroles pasākumi, bet vienlaikus — arī pasākumi dzīvnieku barības, pārtikas, dzīvnieku un augu vai to produktu tirdzniecības vai importēšanas novēršanai atkarībā no konkrētās situācijas.

Gadījumos, kad ierosinātas pārkāpuma procedūras, PVB revīzijās iegūto informāciju vajadzības gadījumā var izmantot arī ES tiesību aktu pārkāpumu pierādīšanai (sk. 3.4. sadaļu).

Turklāt, publicējot revīziju ziņojumus un dalībvalstu rīcības plānus, kā arī regulāri atjauninātus aprakstus par valstīm, Komisija nodrošina ieinteresētajām personām un iedzīvotājiem faktisku pārskatu par to, kā katras dalībvalsts kontroles iestādes pilda savus pienākumus, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu.

Pēdējos gados PVB ir veikusi aptuveni 250 revīzijas katru gadu, aptverot visu pārtikas apriti, kā arī dzīvnieku veselības un labturības un augu veselības jomu.

Revīzijas pārtikas nekaitīguma jomā veido galveno programmas daļu. Pārskata periodā vismaz 70 % no visām revīzijām attiecās uz pārtikas nekaitīgumu, un dažās no tām tika iekļauti arī ar dzīvnieku veselību saistīti jautājumi. Aptuveni 12 % no visām revīzijām

attiecās vienīgi uz dzīvnieku veselību. Atlikušās revīzijas tika veiktas attiecībā uz dzīvnieku labturību un augu veselību, katrai minētajai jomai katru gadu veltot aptuveni 8 % no visām revīzijām.

PVB ziņojumos sniegta būtiska informācija par dalībvalstu kontroles sistēmu sniegumu pārskata periodā revīzijās aplūkotajās jomās. Turpmākajā sadaļā izklāstīti interesējošie jautājumi par pārtikas nekaitīgumu, dzīvnieku veselību, dzīvnieku labturību un augu veselību, kuri pēdējos trīs gados iekļauti dalībvalstu programmā. Tajā sniegts arī īss kopsavilkums par galvenajiem konstatējumiem un secinājumiem, kas gūti dažādās revīziju sērijās.

Ziņojumi par PVB revīzijām, kā arī kompetento iestāžu atbildes uz PVB ziņojumā sniegtajiem ieteikumiem ir pieejamas http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm.

Pārtikas nekaitīgums

Piena un gaļas ražošanas oficiālā kontrole

Pārskata periodā PVB gandrīz visās dalībvalstīs īstenoja revīziju sēriju attiecībā uz higiēnas kontroles pasākumiem sarkanās gaļas un piena ražošanas jomā. Revīzijās tika apstiprināts, ka visas dalībvalstis ir ieviešas stabilas kontroles sistēmas, kas lielā mērā atbilst Regulas (EK) Nr. 882/2004 noteikumiem, un ka desmit dalībvalstīs, kuras pievienojās ES 2004. gadā, lielā mērā veiksmīgi pabeigta gaļas/piena ražošanas un pārstrādes uzņēmumu pilnveidošana ar mērķi pievienošanās kontekstā nodrošināt to atbilstību ES standartiem. Pārtikas uzņēmumi ir pārgājuši uz higiēnas regulu paketē noteikto prasību ievērošanu. Konstatētās nepilnības parasti varēja saistīt ar kontroles personāla locekļu individuālām kļūdām, kas bieži vien liecina par vāju uzraudzības sistēmu. Vēl viens izplatīts nepilnību iemesls saistīts ar to, ka kontroles iestādes slikti īsteno tiesību aktus.

Turklāt šajās revīzijās, galvenokārt dažās “vecajās” dalībvalstīs, konstatēta tendence nepilnīgi ievērot spēkā esošās gaļas pārbaudes prasības, piemēram: a) pirmskaušanas ekspertīzi veic tehniskais personāls, nevis valsts pilnvaroti veterinārārsti, un b) valsts pilnvaroti veterinārārsti nepiedalās kaušanā (it īpaši mazākās kautuvēs), un pēckaušanas ekspertīze tiek veikta vēlāk.

Zīdaiņu pārtikas oficiālā kontrole

Lai novērtētu kontroles pasākumus attiecībā uz zīdaiņu barības ražošanu, tika veiktas revīzijas 11 dalībvalstīs un Šveicē. Šajā nozarē strādājošajos uzņēmumos netika atklāti būtiski higiēnas kontroles un izsekojamības sistēmu trūkumi. Tomēr šo uzņēmumu HACCP programmās parasti nebija ņemti vērā īpašie riski, kas saistīti ar zīdaiņu pārtiku. Trūkumi tika konstatēti arī saistībā ar sastāva un marķēšanas prasībām, kā arī ar pesticīdu un indīgu vielu atlieku iekšējām pārbaudēm.

Zīdaiņiem paredzēta mātes piena aizstājēja un zīdaiņu pārtikas oficiālā kontrole ne vienmēr tika apmierinoši veikta attiecībā uz sastāvdaļām, sastāva kritērijiem un barības vielām, marķējumu un pesticīdu atliekvielām. Šie oficiālās kontroles trūkumi bieži bija saistīti ar oficiālo darbinieku ierobežoto apmācību par noteiktām tiesību aktu prasībām, nepienācīgi izstrādātām paraugu ņemšanas un testēšanas programmām, kā arī ar ierobežotu spēju veikt pesticīdu atliekvielu analīzi. Tāpat kā citās nozarēs, arī šajā

nozārē konstatētie trūkumi tiek sistemātiski novērsti, veicot dažādas turpmākas uzraudzības darbības.

Pārejas pasākumi, kas nodrošinātu atbilstību "higiēnas regulu paketei"

Saskaņā ar higiēnas regulu paketi, ko piemēro kopš 2006. gada, pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmumiem, kuru apstiprinājumi tobrīd bija derīgi tikai produktu laišanai vietējos tirgos, tika piešķirts pārejas periods līdz 2009. gada beigām pilnīgas atbilstības nodrošināšanai regulās noteiktajām prasībām. Parasti šie uzņēmumi bija mazjaudas uzņēmumi, kas apstrādā ierobežotu dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu daudzumu. Līdz pārejas perioda beigām šiem uzņēmumiem bija jāpielāgo darbības joma vai jānodrošina atbilstība higiēnas prasībām, lai arī regulās tika pieļauta zināma elastība attiecībā uz atsevišķiem noteikumiem.

Nesen tika apmeklētas sešas dalībvalstis ar mērķi novērtēt šajā jomā sasniegtos rezultātus. Tika konstatēts, ka daudziem maziem pārtikas apritē iesaistītiem uzņēmumiem, it īpaši sarkanās gaļas un piena nozarē, nodrošināt atbilstību palīdzēja tas, ka valsts iestādes bija ieviesušas elastības pasākumus saskaņā ar ES regulām. Dalībvalstīs, kurās netika piemērota tik liela elastība, neatbilstība bija plašāk izplatīta. Tā kā dalībvalstis nepilnīgi izpilda prasību paziņot Komisijai valsts elastības pasākumus, ES līmenī nav iespējams pilnīgi pārbaudīt atbilstību šiem pasākumiem.

Liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu izsekojamība

Noteikts, ka līdz 2011. gada beigām tiks pabeigta revīziju sērija attiecībā uz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu izsekojamību. Salīdzinājumā ar 2002. gadu, kad tika veikta pēdējā pārbaude, liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu izsekojamības kontrole un obligātā marķēšana apmeklētajās dalībvalstīs ir uzlabojusies. Attiecībā uz dzīvu dzīvnieku izsekojamību tika konstatēti daži trūkumi, kas galvenokārt bija saistīti ar datu bāžu pārvaldību, saimniecību kontroli un mājlopu tirgu vai tirgotāju paziņojumiem par pārvietošanu.

Zivju un zivsaimniecības produktu oficiālā kontrole

Revīzijas ar mērķi pārbaudīt atbilstību ES prasībām attiecībā uz zivīm tika veiktas deviņās dalībvalstīs. Kopumā tika konstatēts, ka attiecībā uz zivsaimniecības produktiem visās valstīs ir ieviestas visaptverošas oficiālās kontroles sistēmas, tostarp uzņēmumu un zvejas kuģu reģistrācija un apstiprināšana. Dažās valstīs tika atklāts, ka starp valsts reģioniem pastāv ievērojamas oficiālās kontroles īstenošanas atšķirības. Kopumā laboratorijas, kas veic oficiālās analīzes, bija labi aprīkotas un spēja veikt nepieciešamās analīzes. Lielākā daļa laboratoriju bija akreditētas.

Lai arī kopējās sistēmas bija labi izstrādātas un pārvaldītas, tika konstatētas trīs konkrētas kontroles jomas, kurās pastāvēja trūkumi: a) primāro ražošanas vietu, piemēram, zvejas kuģu un zivjaudzētavu, kontrole; b) dažu zivju pārstrādes kuģu un saldētājkuģu kontrole un c) tādu ar zivsaimniecības produktiem saistītu parametru kontrole, kā, piemēram, organoleptiskas pārbaudes, svaiguma rādītāji, histamīns, parazīti un mikrobioloģiskās pārbaudes.

Mājputnu oficiālā kontrole

Tika veiktas 12 revīzijas attiecībā uz mājputnu gaļai un mājputnu gaļas produktiem paredzētām dalībvalstu kontroles sistēmām. Kopumā bija nodrošināts pietiekami augsts atbilstības līmenis. Kontroles sistēmās bija ietverta visa mājputnu gaļas ražošanas ķēde, lai arī dažos gadījumos kontroles pasākumu skaits saimniecību līmenī bija ierobežots. Galvenās jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, bija saistītas ar konkrētu higiēnas prasību (piem., liemeņu paraugu ņemšanas biežums un HACCP plānu īstenošana uzņēmumos) piemērošanu, un tādu valsts tiesību aktu nepaziņošanu Komisijai, kuros pieļauta zināma elastība attiecībā uz mazjaudas kautuvēm. Tas, ka Komisijai netiek paziņoti šādi ar elastības pasākumiem saistīti valsts tiesību akti, ir raksturīgi arī iepriekš šajā ziņojumā apspriestajai situācijai sarkanās gaļas un piena nozarē.

Salmonellu kontroles plāni

Mājputnu nozarē tika veiktas septiņas salmonellu valsts kontroles plānu revīzijas. Kontroles plāni bija pieņemti visās apmeklētajās dalībvalstīs, tomēr dažos gadījumos to īstenošana attiecībā uz atsevišķām kategorijām bija aizkavējusies. Visās dalībvalstīs dažādām mājputnu kategorijām salmonellu uzraudzības un oficiālās paraugu ņemšanas plānu atbilstība ES tiesību aktiem nav pilnībā nodrošināta galvenokārt tādu trūkumu dēļ, kas saistīti ar paraugu ņemšanu, pasākumiem, kurus veic pozitīvu testa rezultātu gadījumā, un laboratorijām.

Tādas pārtikas importa kontrole, kas nav dzīvnieku izcelsmes pārtika

Sakarā ar to, kā tiek īstenots Komisijas lēmums par mikotoksīnu un krāsvielas “Sudan” piejaukumiem — oficiālā kontrole ir ievērojami uzlabojusies, jo īpaši attiecībā uz paraugu ņemšanu, paraugu sagatavošanu un rīcību neatbilstošu preču sūtījumu gadījumā. Tomēr trūkumi ir atklāti šādās jomās: produkti, kuru kontroles biežums ir atkarīgs no dalībvalstu veiktā riska novērtējuma; ātrās brīdināšanas paziņojumi; laboratorijas; analītisko rezultātu paziņošana.

Pēdējā laikā dalībvalstīs veiktajās PVB revīzijās īpaša uzmanība tiek pievērsta tam, kā tiek īstenota Regula (EK) Nr. 669/2009 par noteiktas dzīvnieku barības un pārtikas, kas nav dzīvnieku izcelsmes barība un pārtika, importa oficiālo kontroli⁶. Pirmie rezultāti liecina par to, ka kopumā dalībvalstīs ir īstenojušas galvenos regulā noteiktos pienākumus, jo īpaši dokumentu, identitātes un fiziskām pārbaudēm izveidojušas izraudzītās ieviešanas vietas. Turpmāki uzlabojumi nepieciešami šādās jomās: pilnveidot kompetento iestāžu tīkla darbību; atvieglot sūtījumu tālāku transportēšanu starp dalībvalstīm, kamēr tiek gaidīti fiziskās pārbaudes rezultāti.

Pesticīdu atliekvielas

⁶ Komisijas 2009. gada 24. jūlija Regula (EK) Nr. 669/2009, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas, kas nav dzīvnieku izcelsmes barība un pārtika, pastiprinātu importa oficiālo kontroli un groza Lēmumu 2006/504/EK.

PVB veica 10 revīzijas par pesticīdu atliekvielu kontroli dalībvalstīs. Rezultāti liecina, ka kompetento iestāžu pienākumi ir skaidri noteikti un kopējās pesticīdu atliekvielu kontroles programmas ir uz risku balstītas un tiek īstenotas apmierinoši.

Tomēr dažās dalībvalstīs oficiālo kontroli nelabvēlīgi ietekmē tāda laboratorijas aprīkojuma trūkums, ar kuru būtu iespējams veikt efektīvas analīzes plašajā analītiskajā jomā, kas noteikta ES tiesību aktos. Šīm dalībvalstīm ir ieteikts veikt korigējošus pasākumus, un tie tiek aktīvi īstenoti.

PVB revīzijās konstatēts, ka, lai gan iekšējie kontroles pasākumi ir vispārēja ES pārtikas aprites tiesību aktos noteikta prasība, pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji (it īpaši lielās mazumtirdzniecības ķēdes) ir īstenojušas īpaši vispusīgas paškontroles sistēmas attiecībā uz pesticīdu atliekvielām. Revīzijās konstatēts arī tas, ka šīs sistēmas darbojas paralēli oficiālajai kontrolei un kompetentās iestādes tās nav novērtējušas. Tāpēc saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 882/2004 PVB ieteica dalībvalstīm novērtēt šo iekšējās kontroles sistēmu uzticamību un rezultātus ņemt vērā, nosakot oficiālās kontroles biežumu (regulā īpaši noteikts, ka dalībvalstu oficiālajā kontrolē ir jāņem vērā to pārbaūžu ticamība, kuras veikuši paši pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji).

Regulas (EK) Nr. 852/2004 (“vispārīgā higiēna”) piemērošanas oficiālā kontrole

Divdesmit divās revīzijās tika novērtētas dalībvalstu oficiālās kontroles sistēmas, kas ieviestas, lai pārbaudītu atbilstību šādiem noteikumiem: pārtikas higiēnas noteikumi, kas izstrādāti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 852/2004; izsekojamības un marķēšanas noteikumi; noteikumi, ko piemēro attiecībā uz pudelēs pildīta ūdens laišanu tirgū. Visās apmeklētajās dalībvalstīs šāda oficiālā kontrole pastāvēja, un novērotajās pārbaudēs PVB revīzijas grupas guva apstiprinājumu tam, ka valstu inspektori spēj pārlicināti novērtēt atbilstību higiēnas prasībām. Tomēr lielākajā daļā dalībvalstu tika konstatēti trūkumi kompetento iestāžu veiktajā HACCP novērtēšanā un attiecīgi zems HACCP principu īstenošanas līmenis pārtikas aprītē iesaistītajos uzņēmumos. Novērots arī pienācīgas apmācības trūkums.

Pārtikas piedevu oficiālā kontrole

Sešpadsmit revīzijās tika novērtētas oficiālās kontroles sistēmas, kas dažās dalībvalstīs ieviestas attiecībā uz pārtikas piedevām. Rezultāti apliecina, ka visās apmeklētajās dalībvalstīs pastāv pienācīgs tiesiskais regulējums un organizatoriskā struktūra oficiālās kontroles veikšanai, tostarp labi laboratoriju tīkli. Kontroles darbinieku skaits kopumā ir pietiekams, lai gan vēlams uzlabot to kvalifikācijas līmeni un apmācību. Kontroles procedūras parasti tiek pienācīgi dokumentētas, kontroles pasākumos tiek plaši piemērota uz risku balstīta pieeja un neatbilstības gadījumos tiek veikti atbilstīgi pasākumi. Tomēr daži trūkumi tika konstatēti pārtikas piedevu tīrības un marķējuma kontroles pasākumos. Kopumā ieviešanas vietā tiek veikta vienīgi to neatļauto krāsvielu kontrole, kas skaidri noteiktas ES tiesību aktos. Vairākās dalībvalstīs nebija īstenoti ES tiesību akti par pārtikas piedevu patēriņu un izmantošanas uzraudzību. Šis jautājums tiek aktīvi risināts turpmākās uzraudzības procesā.

Tādu materiālu oficiālā kontrole, kurus paredzēts izmantot saskarē ar pārtikas produktiem

Oficiālā kontrole attiecībā uz materiāliem, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, tika novērtēta sešpadsmit revīziju sērijā. Lai arī attiecībā uz tādu materiālu oficiālo kontroli, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, pastāv tiesiskais regulējums, vairākās dalībvalstīs īstenošana ir sākusies tikai nesen, un nepieciešami turpmāki pasākumi, lai izstrādātu kontroles sistēmas, tostarp, lai izstrādātu īpašus kontroles norādījumus, pilnveidotu laboratorijas un izstrādātu nozarei atbilstošu apmācību. Oficiālās kontroles jomā kompetentās iestādes bieži vien netiek skaidri noteiktas, un tāpēc rodas kontroles pasākumi netiek veikti vai savstarpēji pārklājas. Tā kā ES tiesību aktos nav noteikts, ka uzņēmumiem, kas ražo materiālus, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, ir obligāti jāreģistrējas, nav iespējams garantēt, ka attiecībā uz šiem uzņēmumiem tiek piemērota oficiālā kontrole. Minēto materiālu ražošanas līmenī tiek piemēroti vispārārstīti uz risku balstīti kontroles pasākumi, taču lietotāju līmenī kontroles pasākumi jāuzlabo, piemēram, attiecībā uz pārtikas pārstrādātājiem. Kompetento iestāžu darbinieki bieži vien nav pietiekami labi apmācīti konkrētos jautājumos, kas saistīti ar materiāliem, kuri paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, piemēram, par izsekojamības sistēmām, labu ražošanas praksi un atbilstības deklarācijas novērtēšanu.

Ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) oficiālā kontrole

PVB revīzijās galvenā uzmanība ir pievērsta oficiālajai kontrolei, kas veikta ar mērķi pārbaudīt atbilstību izsekojamības un marķēšanas prasībām saistībā ar ĢMO pārtikas produktu, dzīvnieku barības un sēklu laišanu tirgū, kā arī tādu konkrētu kontroles pasākumu rezultātiem, kuri bija jāveic, pamatojoties uz ārkārtas lēmumiem, lai novērstu neatļautu ĢMO importu. Lai arī kopumā kontroles pasākumi īstenoti saskaņā ar ES prasībām, daži trūkumi konstatēti saistībā ar Ķīnas rīsu importa kontroles pasākumiem, laboratoriju akreditāciju un nepietiekamu paraugu atlasīšanu laboratorijas analīžu veikšanai.

Dzīvnieku veselība

Dzīvnieku slimību izskaušanas programmas — darba grupas pasākumi

Papildus turpmāk izklāstītajiem PVB pasākumiem slimību izskaušanas jomā 2000. gadā tika izveidota darba grupa ES līdzfinansēto slimību izskaušanas programmu uzraudzībai ar mērķi paaugstināt šo programmu efektivitāti. Attiecībā uz atsevišķām slimībām, piemēram, liellopu tuberkulozi, brucelozi, trakumsērgu un klasisko cūku mēri, ir izveidotas atsevišķas apakšgrupas, kas sniedz tehnisko atbalstu dalībvalstīm un uzrauga īstenošanu.

Liellopu tuberkulozes un brucelozes izskaušana

Liellopu, aitu un kazu saslimšanas ar liellopu tuberkulozi un brucelozi izskaušanai ir piešķirta augsta prioritāte dalībvalstīs, kuras oficiāli nav izskaudušas šīs slimības. PVB veica 10 revīzijas attiecībā uz tuberkulozes un/vai brucelozes izskaušanas programmām. Kopumā ES apstiprinātās un līdzfinansētās programmas ir pienācīgi īstenotas. Tomēr dažās apmeklētajās dalībvalstīs tika konstatēti trūkumi (dažos gadījumos — pat būtiski trūkumi) saistībā ar pārvietošanas ierobežojumiem, testēšanas un paraugu ņemšanas biežumu un/vai epidemioloģiskās izmeklēšanas veikšanu.

PVB un darba grupu ietekmē Komisija ir pievērsusi īpašu uzmanību tam, lai problēmas šajās dalībvalstīs tiktu risinātas, uzlabojot izskaušanas programmu izstrādi, īstenošanu un uzraudzību.

Trakumsērga

Baltijas valstīs veiktajās PVB revīzijās tika saņemta informācija par to, ka, īstenojot ES finansētas trakumsērgas izskaušanas programmas, ir gūti ievērojami panākumi trakumsērgas izskaušanas jomā. Tomēr dažās dalībvalstīs konstatēti trūkumi vakcinācijas programmu īstenošanā. PVB revīziju rezultāti liecina par to, ka mājdzīvnieku un savvaļas dzīvnieku saslimstība ar trakumsērgu joprojām ir aktuāla problēma.

Klasiskais cūku mēris

Pastiprinot bioloģiskās drošības pasākumus un uzlabojot mežacūku vakcinācijas kampaņas ES finansētajā izskaušanas programmā, ir panākts tas, ka pēdējos gados ES bijuši tikai mājas cūku saslimšanas ar klasisko cūku mēri sporādiski uzliesmojumi. Dalībvalstis spēja pienācīgi ierobežot šos uzliesmojumus, īstenojot atbilstošos ES tiesību aktus un ārkārtas rīcības plānus (sk. turpmāk). Lai arī minētie uzlabojumi ir sasniegti, dažu Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas dalībvalstu reģionos klasiskais cūku mēris mežacūku populācijā joprojām nav izskausts, tādējādi radot risku, ka šis vīruss var atkārtoti skart mājas cūku populāciju. PVB uzrauga saslimstību un palīdz iestādēm *inter alia* ar operatīvo grupu pasākumiem (it īpaši Bulgārijā un Rumānijā) apkarot šo slimību attiecīgo dalībvalstu īpašajos apstākļos attiecīgajā dalībvalstī.

Ārkārtas rīcības plāni

Tiesību aktos noteikta prasība dalībvalstīm izstrādāt ārkārtas rīcības plānus, lai sagatavotos nopietnu epizootisku slimību, piemēram, mutes un nagu sērgas un klasiskā cūku mēra, iespējamām uzliesmojumiem to teritorijā. PVB veica šo ārkārtas rīcības plānu revīziju astoņās dalībvalstīs. Revīzijās secināts, ka kompetentās iestādes kopumā ir pierādījušas savu spēju ātri reaģēt uz paziņojumiem attiecībā uz aizdomām par epizootiskām slimībām un veikt nepieciešamos pasākumus. Tika ieteikts uzlabot dažus aspektus, piemēram, laboratoriju gatavību, pasākumus vietējā līmenī un plānu regulāru pārskatīšanu un atjaunināšanu.

Mutes un nagu sērgas laboratoriju oficiālā kontrole

Tiesību aktos Komisijai ir noteikts pienākums pārbaudīt tās ES laboratorijas, kas veic darbības ar dzīvnieku mutes un nagu sērgas vīrusu, ņemot vērā apdraudējumu, kurš tiktu radīts dzīvnieku veselībai gadījumā, ja vīruss izkļūtu no kontrolētās vides. Darbojas 16 valsts diagnostikas laboratorijas un trīs laboratorijas, kas ir pilnvarotas apstrādāt vīrusu vakcīnu ražošanas nolūkā. Pēdējos gados ir pārbaudītas astoņas laboratorijas, un šajās pārbaudēs iegūti dažādi rezultāti. Būtiskas problēmas, kas varētu radīt risku, ka vīruss izkļūst no laboratorijas, ir konstatētas trīs laboratorijās. Divās no šīm laboratorijām problēmas (saistītas ar atkritumu iznīcināšanas sistēmām) tika ātri atrisinātas, taču trešajā bioloģiskās drošības līmenis bija nepieļaujami zems, tāpēc atļauja veikt darbības ar dzīvnieku mutes un nagu sērgas vīrusu tika atsaukta. Ņemot vērā riskus un ievērojamos resursus, kas nepieciešami, lai pārraudzītu šo laboratoriju darbību gan dalībvalstu līmenī, gan ES līmenī, šie konstatējumi apstiprina to, ka mutes un nagu sērgas laboratorijas būtu jāapstiprina vienīgi tajās dalībvalstīs, kuras spēj garantēt

atbilstību Direktīvas 2003/85/EK 65. pantam, jo īpaši — nodrošināt šim nolūkam nepieciešamos resursus.

GSE

Saslimstība ar govju sūkļveida encefalopātiju (GSE) ir strauji samazinājusies, un tādēļ bija iespējams ievērojami paaugstināt testēšanas vecumu. PVB revīziju biežums šajā jomā ir attiecīgi samazināts.

Infekciozais katarālais drudzis

Pēc tam, kad kļuva pieejamas vakcīnas pret infekciozā katarālā drudža 8. serotipu, PVB revīzijas veiktas četrās dalībvalstīs, lai novērtētu, kā īstenota līdzfinansētā ārkārtas vakcinācija pret infekciozo katarālo drudzi. Lai arī tika konstatēti daži trūkumi, kas galvenokārt bija saistīti ar to, ka netika vakcinētas atsevišķas apakšpopulācijas, piemēram, gaļas liellopi un audzējamie jēri, vakcinācijas kampaņas kopumā noritēja atbilstīgi tam, kā noteikts apstiprinātajās programmās.

Dzīvnieku labturība

PVB veica 39 revīzijas attiecībā uz kontroles pasākumiem, ar kuriem tiek uzraudzīta dzīvnieku labturības normu ievērošana saimniecībās, kā arī pārvadāšanas un kaušanas laikā. Šī intensīvā programma, kas tika īstenota visās dalībvalstīs, sniedza būtiskus atklājumus trīs galvenajās jomās.

PVB revīzijās uzraudzīts progress, ko dalībvalstis sasniegušas neuzlabotu dējējvistu būru izmantošanas pakāpeniskā izbeigšanā līdz 2012. gada 1. janvārim. Pastāv bažas, ka vairākās dalībvalstīs liela daļa ražotāju nespēs iekļauties šajā termiņā. Komisija sadarbojas ar dalībvalstu ekspertiem ar mērķi paātrināt izmantošanas pakāpeniskas izbeigšanas procesu un 2011. gada gaitā nodrošināt atbilstību.

Cūku labturības jomā dalībvalstis, gatavojoties 2013. gada 1. janvārim, kas ir gala termiņš pārejai uz grūsnu sivēnmāšu obligātu turēšanu grupā, sasniegušas atšķirīgus līmeņus. Šīs jomas sasniegumu uzraudzīšanā gūtie PVB dati liecina, ka lielākajā daļā dalībvalstu vēl daudz jāizdara, lai iekļautos minētajā termiņā. Nepietiekami rezultāti sasniegti ilglaicīgāku prasību izpildē, piemēram, attiecībā uz vajadzību aizstāt astu apciršanu sivēniem ar citu vides vai pārvaldības praksi, izņemot Somiju un Zviedriju, jo šajās valstīs astu apciršana ir aizliegta.

Lai arī 2007. gadā tikai dažas dalībvalstis bija nodrošinājušas pienācīgu pārvadāšanu, pēdējos gados atbilstības līmenis šajā jomā ir nepārtraukti uzlabojies. Īpaši veiksmīgi īstenota jaunā prasība ierīkot temperatūras uzraudzības aprīkojumu un brīdināšanas ierīci. Tomēr lielākajā daļā dalībvalstu transportlīdzekļu apstiprināšanas procesā netiek pienācīgi ņemtas vērā atsevišķas prasības attiecībā uz dzirdināšanas ierīcēm un satelītnavigācijas sistēmām.

Augu veselība

Reglamentēto preču importa kontrole

Attiecībā uz importa kontroles sistēmām, kas izveidotas dalībvalstīs augu veselības aizsardzībai, tika veiktas vienpadsmit revīzijas kā daļa no revīziju sērijas, kura īstenota saistībā ar pārskatīto ES augu veselības importēšanas režīmu, kas tiek piemērots no 2005. gada. Tika konstatēts, ka kontroles sistēmās veikti ievērojami uzlabojumi. Tomēr atsevišķi uzlabojumi joprojām nepieciešami, jo īpaši tādu kontroles pasākumu uzlabojumi, kas tiek veikti nevis ieviešanas vietās, bet citviet. Konstatētās problēmas saistītas ar reglamentētajām precēm, kas atrodas tranzītā, jo ne visas šādas preces bija iespējams identificēt pirmajā ieviešanas vietā. Tādējādi attiecībā uz dažām precēm netika veikta obligātā augu veselības kontrole. Dažās dalībvalstīs šādu trūkumu galvenais iemesls ir līdzekļu nepietiekamība un infrastruktūras nepilnības.

Kaitīgo organismu uzliesmojumi

Attiecībā uz kaitīgajiem organismiem tika veiktas divdesmit trīs revīzijas. Kas attiecas uz visnozīmīgākajiem kaitēkļiem, priežu nematode (*Bursaphelenchus xylophilus*) ir sastopama Portugālē, un Spānija piedzīvoja to uzliesmojumu. Kaitēkļu izplatīšanos pārējā ES teritorijā palīdzēja novērst virkne uz kontroles pasākumu pastiprināšanu vērstu likumdošanas iniciatīvu un Komisijas izpildes iniciatīvu, kuru mērķis bija pastiprināt kontroles pasākumus, tostarp dažas PVB revīzijas. Attiecībā uz palmu sarkano smecernieku (*Rhynchophorus ferrugineus*) PVB revīzijās apstiprināts, ka šo kaitēkļu kontroles pasākumi dalībvalstīm sagādā lielas pūles. Šo kaitēkli ir grūti konstatēt un kontrolēt agrīnajā attīstības posmā tā bioloģisko īpatnību dēļ, un ir bijušas būtiskas problēmas saistībā ar nepieciešamo izskaušanas pasākumu īstenošanu privātos dārzos un pilsētās, kur parasti aug saimniekaugi (palmas). Palmu sarkanais smecernieks pašlaik ir izplatīts daudzos ES apgabalos, kur tiek audzētas palmas.

Ķīnas koksngrauzi un Āzijas koksngrauzi (*Anoplophora spp.*) ir kaitēkļi, kas skar plašu kokaugu grupu. PVB revīzijās konstatēts, ka praksē dalībvalstis nesistemātiski piemēro pasākumus, kas nepieciešami kaitēkļu savlaicīgai izskaušanai. Tomēr, izņemot lielu uzliesmojumu Ziemeļitālijā, uzliesmojumi parasti skāruši nelielus apgabalus, un daži no tiem ir likvidēti.

Iekšējie augu veselības kontroles pasākumi

Attiecībā uz iekšējiem augu kontroles pasākumiem tika veiktas sešpadsmit revīzijas, tostarp attiecībā uz aizsargāto zonu uzturēšanu, augu pasu sistēmas īstenošanu un kontroles pasākumiem kartupeļu nozarē. Lielākajā daļā revīziju apstiprinājās, ka aizsargātajās zonās tiek veikti pienācīgi kontroles pasākumi, taču atsevišķos gadījumos dalībvalstīm tika pieprasīts būtiski uzlabot kontroles pasākumus, lai novērstu aizsargātās zonas statusa atsaukšanu. Augu pasu revīzijās iegūti dažādi rezultāti. Revīzijās konstatēts, ka nav novērstas daudzas iepriekšējā revīziju sērijā konstatētās neatbilstības. Rezultāti apliecināja arī to, ka pienācīgu kontroles sistēmu ir iespējams izveidot, piešķirot uzdevumiem atbilstīgu prioritāti un nodrošinot pietiekamus līdzekļus. Lielākajā daļā kartupeļu nozarē veikto revīziju secināts, ka situācija ir uzlabojusies.

Dzīvnieku barība un dzīvnieku blakusprodukti

Šajā jomā PVB ir veikusi trīsdesmit deviņas revīzijas. Turpmāk ir izklāstīti galvenie šajās revīzijās gūtie secinājumi.

Lai arī visās dalībvalstīs ir pabeigts apstiprināšanas process, ko piemēro attiecībā uz lielākiem dzīvnieku barības apritē iesaistītiem uzņēmumiem, kuriem nepieciešams apstiprinājums, mazāku uzņēmumu reģistrācijā joprojām pastāv būtiskas nepilnības. ES tiesību aktos noteikts, ka jāreģistrē visi uzņēmumi, kas darbojas jebkurā no dzīvnieku barības ražošanas, pārstrādes, uzglabāšanas, pārvadāšanas vai izplatīšanas posmiem.

Uz *HACCP* balstītu procedūru izstrādē un īstenošanā bieži pieļautas kļūdas, kas saistīts ar speciālo zināšanu trūkumu kompetentajās iestādēs par to, kā novērtēt šīs procedūras.

Attiecībā uz importēšanas kontroles pasākumiem daudzos gadījumos netika piemērota uz risku balstīta pieeja, un attiecībā uz dažiem produktiem fiziskas pārbaudes tika veiktas ļoti reti.

Pastāv risks, ka organiskajos mēslošanas līdzekļos un augsnes ielabotajos ietilpstošās pārstrādātās dzīvnieku olbaltumvielas var nokļūt dzīvnieku barībā. PVB revīzijās konstatēta vajadzība pastiprināt oficiālo kontroli attiecībā uz organiskajiem mēslošanas līdzekļiem un augsnes ielabotājiem, kas bija pietiekami apmierinoša ražošanas vietās, bet vāja tirdzniecības un lietošanas posmā. Nākamajā PVB revīziju kārtā īpaša uzmanība tiks pievērsta kontroles pasākumiem šajā dzīvnieku barības aprites posmā.

Ievērojami uzlabojumi konstatēti dzīvnieku blakusproduktu komercdokumentu izmantošanā, kā arī to pareizībā un uzticamībā. To var teikt arī par dzīvnieku blakusproduktu savākšanu, pārvadāšanu, identificēšanu un iznīcināšanu, kas, izņemot mazumtirdzniecības nozari, kopumā atbilst attiecīgajām prasībām.

Importa kontroles pasākumi attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktiem un dzīvniekiem

Attiecībā uz importa un tranzīta kontroles pasākumiem PVB veikusi 30 revīzijas. Visās dalībvalstīs ir visaptverošas oficiālās sistēmas importa kontrolei, un tās lielākoties darbojas pareizi.

It īpaši vienotas datorizētas sistēmas izstrāde un piemērošana attiecībā uz importu sistēmā *TRACES* ir atvieglojusi un vienkāršojusi daudzas robežkontroles punktus veiktās procedūras un uzlabojusi saziņu starp dalībvalstīm ar importu un tranzītu saistītos jautājumos. Tā ir arī atvieglojusi iespēju pārraudzīt ES importa struktūru. Tomēr trūkums ir tas, ka dažas no lielākajām importētājām dalībvalstīm sistēmu *TRACES* joprojām izmanto nepilnīgi.

Revīzijās konstatēti vairāki risināmi jautājumi.

Spēkā esošie noteikumi attiecībā uz tādu sūtījumu pārkraušanas kontroles pasākumiem, kuru izcelsmes valsts ir trešā valsts un kuri tiek vesti uz citu trešo valsti, ir sarežģīti un grūti īstenojami, un tas jo īpaši attiecas uz prasību sniegt paziņojumu attiecīgajiem robežkontroles punktiem un uzraudzīt un pārbaudīt izvešanu noteiktajā termiņā. Lai arī ar šīm grūtībām saskaras visas ostas, visbiežāk tās skar lielās ostas, kurās tiek pārkrauta

lielākā daļa sūtījumu. Kamēr nav pārskatīti spēkā esošie noteikumi, ir veikti daži grozījumi piemērojamos termiņos un izdoti norādījumi, lai padarītu šos noteikumus efektīvākus un vieglāk īstenojamus.

Pastāv būtiskas atšķirības starp uzraudzības plāniem, ko dalībvalstis piemēro attiecībā uz ievestajiem sūtījumiem. Būtiski atšķiras uzraudzības stratēģijas, paraugu ņemšanas līmeņi un testējamo produktu un to izcelsmes avotu diapazons.

Kompetentās iestādes nesistemātiski piemēro piespiedu izpildes pasākumus un sankcijas, lai uzlabotu atbilstību tādās jomās kā sūtījumu paziņošana pirms to fiziskas pienākšanas un oficiālās dokumentācijas pareiza aizpildīšana.

Veterināro medikamentu un piesārņotāju atliekvielas

PVB ir veicis 20 revīzijas dalībvalstīs attiecībā uz veterināro medikamentu un piesārņotāju atliekvielām. Turpmāk ir izklāstīti galvenie šajās revīzijās gūtie secinājumi.

Lielākajā daļā dalībvalstu laboratorijas, kas veic analīzes, ir akreditētas atbilstīgi ISO 17205:2005, taču būtiski atšķiras akreditējamo atliekvielu metožu skaits. Šādas metožu akreditācijas nosacījumi un procedūras ir atkarīgas no valsts akreditācijas iestāžu politikas. Ja tās piekrīt piemērot "elastīgu akreditāciju", laboratorija var papildināt akreditēto metodi ar vielu/matricu/sugu kombinācijām pēc tam, kad ir izpildīti sākotnējie akreditācijas kritēriji, nelūdzot akreditācijas iestādes apstiprinājumu katru šādu reizi. Ja valsts akreditācijas iestādes pieprasa iesniegt katru šādu papildu metodi apstiprināšanai, kas parasti notiek saistībā ar ikgadējām revīzijām, šī procedūra ir ievērojami gausāka un bieži vien laboratorijām rada arī lielākas izmaksas.

Komisijas Lēmumā 2002/657/EK sniegti oficiālajām atliekvielu laboratorijām saistoši norādījumi par atliekvielu metožu validāciju. Lai arī šī saskaņotā pieeja dalībvalstīs veiktajai validācijai ir laikietilpīga un nedaudz sarežģīta, tā ir palīdzējusi saskaņot dalībvalstu validācijas pieeju, paaugstinājusi rezultātu ticamību un nodrošinājusi vadlīnijas atliekvielu laboratorijām trešās valstīs.

Zirgi, kuru ārstēšanā izmantoti noteikti medikamenti, no pārtikas aprites ir droši jāizslēdz uz sešiem mēnešiem (noteiktu medikamentu gadījumā) vai pavisam. Šo informāciju norāda zirga pases IX sadaļā, un šādai zirga pasei ir jābūt izdotai attiecībā uz katru ES teritorijā esošo zirgu no sešu mēnešu vecuma. Lai arī visu zirgu reģistrācijas termiņš ir beidzies, dažās dalībvalstīs šīs prasības īstenošanas pasākumi joprojām nav pabeigti. Lielākajā daļā dalībvalstu zirgu pases tiek pieprasītas un pārbaudītas kaušanas gadījumā, taču ir ļoti maz tādu dalībvalstu, kas kontrolē saikni starp noteiktu ārstēšanu un pases IX sadaļā veiktajiem ierakstiem.

Lielākajā daļā dalībvalstu pārtikas aprites informācija kaušanas gadījumā tiek sniegta par visiem dzīvniekiem neatkarīgi no to sugas. Tomēr būtiski atšķiras tiesību aktu interpretācija. Dažās dalībvalstīs īpašniekiem/turētājiem pārtikas aprites informācijā ir jānorāda visas ārstēšanas procedūras, kas dzīvniekam veiktas tā dzīves laikā. Citās dalībvalstīs ir jāapliecina vienīgi tas, ka dzīvnieki nav nokauti pirms tāda izslēgšanas perioda beigām, kas piemērots attiecībā uz konkrēto medikamentu.

3.3. Citi informācijas avoti par kontroles pasākumiem dalībvalstīs

Ziņojumi par nozarēm

ES tiesību aktu noteikumos par dažādiem pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un labturības un augu veselības aspektiem dalībvalstīm paredzēts pienākums iesniegt regulārus ziņojumus saistībā ar atsevišķām specifiskām prasībām. Pamatojoties uz šiem valstu ziņojumiem, Komisija sagatavo vairākus nozaru ziņojumus, kuros sniegts pārskats par atsevišķu ES pārtikas aprites tiesību aktos noteiktu aspektu īstenošanu, dažkārt ietverot specifisku informāciju par oficiālo kontroli un tās rezultātiem attiecīgajās jomās.

Daži no svarīgākajiem šādiem ziņojumiem ir ziņojumi par transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) pārraudzību un pārbaudi atgremotājiem, zoonožu tendencēm un avotiem, zoonožu ierosinātājiem un ar pārtiku saistītu slimību uzliesmojumiem Eiropas Savienībā (pilnvarota *EFSA*), paziņojamām liellopu un cūku slimībām (saistībā ar ES iekšējo tirdzniecību), ikgadējais ES mēroga ziņojums par pesticīdu atliekvielu uzraudzību un ziņojumi par dzīvnieku slimību izskaušanas darba grupas sanāksmēm.

Šā ziņojuma pielikumā ir iekļauta tabula, kurā norādīti galvenie Komisijas ziņojumi, kas publicēti pagājušajā gadā, un tīmekļa vietnes, kurās tie ir publicēti.

Ātrās brīdināšanas sistēmas un citi ziņošanas instrumenti

Pašreizējās ātrās brīdināšanas sistēmas attiecībā uz pārtikas un barības nekaitīgumu (*RASFF*), dzīvnieku slimību uzliesmojumiem (*ADNS*) un augu slimību uzliesmojumiem (*Europhyt*) ir svarīgi instrumenti, kas dod iespēju ātri reaģēt ārkārtas situācijās un jaunu apdraudējumu situācijās, kā arī informācijas avots par to, kādā veidā apdraudējumi un slimības attīstās visā pārtikas ķēdē. Minēto sistēmu sniegtie dati var būt svarīgs rādītājs, kas ļauj konstatēt ar iedibinātajiem nekaitīguma standartiem saistītās atbilstības nepilnības. Šo pārtikas nekaitīguma un dzīvnieku slimību ātrās brīdināšanas sistēmu detalizēti rezultāti katru gadu tiek apkopoti *RASFF* un *ADNS* gada ziņojumos, kurus publicē Komisijas tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/index_en.htm

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm .

Komisija gatavojas atklāt tīmekļa vietni, kurā tiks publicēti ikmēneša aizturēšanas ziņojumi, kas sagatavoti, pamatojoties uz *Europhyt* — ziņošanas instrumentu par sūtījumiem, kuri aizturēti ar augu veselību saistītu iemeslu dēļ.

Sistēma *TRACES*, kas nodrošina informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm par kontroles pasākumiem, kuri veikti attiecībā uz dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produktiem (vietējiem ražojumiem un ražojumiem, kas importēti no trešām valstīm), ir vēl viens svarīgs datu avots, kurš nodrošina informāciju ne tikai par attiecīgo pārvietoto preču daudzumu, bet arī par oficiāli veiktajiem veterinārajiem kontroles pasākumiem http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/traces/index_en.htm.

Informācijas sniegšana SCOFCAH sanāksmēs

Dalībvalstis regulāri iepazīstina Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas (*Standing Committee of the Food Chain and Animal Health, SCOFCAH*)

sanāksmju dalībniekus ar ziņojumiem par kontroles pasākumiem. Tie var būt gan parastie ziņojumi par saslimstību ar pārtikas izraisītām slimībām, dzīvnieku slimībām vai augu slimībām un par šo slimību kontroli, gan ziņojumi par neseniem slimību uzliesmojumiem un ārkārtas pasākumiem, kas veikti šajā sakarā. Šie ziņojumi ir vēl viens svarīgs informācijas avots, ko Komisija var izmantot, lai novērtētu to, kā dalībvalstīs tiek veikta kontrole. Pēdējos gados Komisija pasākusi publicēt šo informāciju Komisijas tīmekļa vietnē līdz ar attiecīgās sanāksmes protokolu.

Dažās jomās Komisija sagatavo arī šādu dalībvalstu iesniegto ziņojumu kompilāciju un izplata tos, izmantojot pastāvīgās komitejas procedūras (pieejami šajā tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm).

3.4. Komisijas uzraudzības pasākumi un izpildes pasākumi

Visās šajā ziņojumā apspriestajās jomās prioritāte ir pastiprināta uzmanība izpildes pasākumiem un to koordinācija. Šajā saistībā PVB revīzijas ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem ir būtiska nozīme. Šo ieteikumu izpilde tiek sistemātiski uzraudzīta, šim nolūkam izmantojot virkni pasākumu.

Dalībvalstu kompetentajām iestādēm tiek prasīts, lai tās iepazīstina ar “rīcības plānu”, kurā aprakstīts, kā tās īstenojušas vai plāno īstenot šos ieteikumus. Komisija novērtē rīcības plānu un sistemātiski uzrauga pasākumu īstenošanu, veicot vairākas turpmākas uzraudzības darbības: a) vispārīgas turpmākas uzraudzības revīzijas, kuru laikā PVB un dalībvalsts iestādes satiekas, lai izskatītu attiecīgajai dalībvalstij sniegto ieteikumu īstenošanas rezultātus; b) uz vietas veiktas uzraudzības revīzijas attiecībā uz konkrētiem jautājumiem vai rakstisku ziņojumu pieprasījumi un c) augsta līmeņa divpusējas tikšanās visaptverošu vai pastāvīgu problēmu gadījumā.

Vēl viens informācijas avots, kas var liecināt par neatbilstību vai izpildes problēmām, ir sabiedrība locekļu vai nevalstisku organizāciju pārstāvju sūdzības, un Komisija rūpīgi seko tam, lai šīs sūdzības tiktu izskatītas arī attiecīgajās dalībvalstīs ar nolūku panākt labvēlīgu risinājumu.

Attiecībā uz citiem instrumentiem un 2009. gadā un 2010. gadā Komisija secināja, ka ES pilotprojekts, kas saskaņā ar brīvprātības principu tika īstenots 15 dalībvalstīs kopš 2008. gada aprīļa ar mērķi nodrošināt ātrākas un pilnīgākas atbildes uz jautājumiem, kuri rodas, piemērojot ES tiesību aktus, ir lietderīgs instruments, jo uzlabo saziņu starp Komisiju un dalībvalstīm un ir veicinājis ar izpildi saistīto problēmu atrisināšanu bez formālu pārkāpuma procedūru ierosināšanas.

Ja tomēr kompetentās iestādes neveic atbilstošus koriģējošus pasākumus pastāvošo problēmu risināšanai un ja ar iepriekš izklāstītajiem mehānismiem nav iespējams panākt apmierinošu risinājumu vai nodrošināt pietiekamu progresu, Komisija var ierosināt pārkāpuma procedūru, lai dalībvalstī panāktu atbilstību.

Šādi bija jārikojas trijos ar Grieķiju saistītos gadījumos, jo tā pastāvīgi neievēroja virkni svarīgu ES pārtikas nekaitīguma tiesību aktu komponentu. Tiesa pieņēma trīs spriedumus, kuros Grieķija tika nosodīta par ES tiesību aktu nepiemērošanu. Proti:

- PVB revīzijās tika konstatēti tādi ilgstoši, būtiski un sistemātiski trūkumi saistībā ar Grieķijas veikto oficiālo kontroli, kuru pamatā galvenokārt bija cilvēkresursu trūkums Grieķijas veterinārajos dienestos. Gan centrālās administrācijas, gan decentralizēto iestāžu veiktā oficiālā kontrole nebija efektīva un nesniedza būtiskus rezultātus. Tiesa secināja, ka Grieķijas iestādes nav veikušas pietiekamus pasākumus, lai atrisinātu šīs problēmas⁷.

- Tiesa secināja arī to, ka Grieķija nav pareizi piemērojusi galvenos ES tiesību aktu noteikumus par tādiem dzīvnieku blakusproduktiem, kas nav paredzēti lietošanai pārtikā⁸, un par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas laikā un kautuvēs⁹.

Papildus tam Komisija 2010. gadā izdeva argumentētus atzinumus attiecībā uz Itāliju un Spāniju.

- Itālijas gadījumā PVB revīzijās tika konstatēts, ka darbinieku trūkums mazina Itālijas iestāžu spēju pildīt pienākumus, kas tām noteikti ES augu veselības tiesību aktos. Tādēļ Itālija daudzos gadījumos nav izpildījusi paziņošanas prasības. Turklāt pēc tam, kad PVB konstatēja šo problēmu, Itālijas iestādes hroniski nespēja nodrošināt ciešu, ātru, tūlītēju un efektīvu sadarbību ar Komisiju.

- Spānijas gadījumā PVB revīzijās tika konstatēts, ka Spānija nav pareizi piemērojusi ES dzīvnieku labturības prasības šādos jautājumos: pārvadātāju pilnvarošana; transportlīdzekļu apstiprināšana; pārvadājumu žurnālu kontrole; pārbaudes, kurās noteic dzīvnieku fizisko piemērotību pārvadāšanai; inspekcijas; sodi.

Papildu informācija par pārkāpumiem ir pieejama gada pārskatos par ES tiesību aktu piemērošanas uzraudzību, kas publicēti šajā Komisijas tīmekļa vietnē: http://ec.europa.eu/eu_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm.

4. Secinājumi

Kopumā dalībvalstis spēj pienācīgi īstenot oficiālo kontroli visā pārtikas apritē un ņem vērā pārtikas nekaitīguma, augu un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības jautājumus. Lai gan ir iespējams veikt turpmākus uzlabojumus, panākumi sasniegti tādās jomās kā kontroles instrumentu un resursu efektīva izmantošana un kontroles pasākumu plānošana, īstenošana un koordinācija visās nozarēs.

⁷ Tiesas 2009. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-331/07.

⁸ Tiesas 2009. gada 17. decembra spriedums lietā C-248/08.

⁹ Tiesas 2009. gada 10. septembra spriedums lietā C-416/07.

Oficiālā kontrole un tiesību instrumenti, kas izstrādāti tās efektivitātes optimizēšanai, ir ES pārtikas aprites galvenie aspekti. Tie ļauj kompetentajām iestādēm veikt kontroles pasākumus, pamatojoties uz pastāvošo risku, konstatēt trūkumus un savlaicīgi tos risināt. Tie arī nodrošina kompetentajām iestādēm jēgpilnu pārskatu par situāciju pārtikas nekaitīguma un veselības jomā.

Dalībvalstu ziņojumi ir apliecinājums tam, ka valstu kompetentās iestādes uztver savus pienākumus nopietni un ar pieaugošu kompetences līmeni, ko apstiprina Komisijas ekspertu veikto revīziju ziņojumos sniegtā informācija.

Uz vietas veiktajām Komisijas revīzijām attiecībā uz konkrētiem jautājumiem, kā arī vispārējām turpmākās uzraudzības revīzijām attiecībā uz visām nozarēm ir īpaša nozīme, lai konstatētu novēršamos trūkumus un nodrošinātu, ka tiek veikti koriģējoši pasākumi.

Šie Komisijas revīzijas ziņojumi, kas papildina dalībvalstu kontroles pasākumus, nodrošina spēcīgu sistēmu dalībvalstu kontroles sistēmu efektivitātes novērtēšanai.

Lai pietiekami nodrošinātos pret neatbilstību ES tiesību aktiem, Komisija vienmēr, kad tas nepieciešams, veic atbilstīgus pasākumus, lai uzlabotu dalībvalstu oficiālās kontroles un revīzijas sistēmas.

PIELIKUMS

KOMISIJAS NOZARU ZIŅOJUMI PAR ES TIESĪBU AKTU ĪSTENOŠANU PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA, DZĪVNIEKU VESELĪBAS, DZĪVNIEKU LABKLĀJĪBAS UN AUGU VESELĪBAS JOMĀ

Ziņojums	Juridiskais pamats	Publikācija
<i>Gada ziņojums par transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) uzraudzību un pārbaudi atgremotājiem ES</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regulas (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai, 6. panta 4. punkts	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>ES apkopotais ziņojums par zoonožu tendencēm un avotiem, zoonožu ierosinātājiem un ar pārtiku saistītiem slimību uzliesmojumiem Eiropas Savienībā</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Direktīvas 2003/99/EK par zoonožu un zoonožu ierosinātāju uzraudzību, ar kuru groza Padomes Lēmumu 90/424/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 92/117/EEK, 9. panta 2. punkts <i>(Pilnvarota EFSA, izstrādājusi EFSA sadarbībā ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (ECDC))</i>	http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2090.pdf
<i>Pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīguma ātrās brīdināšanas sistēmas (RASFF) gada ziņojums</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu, 50. pants	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Ziņojums	Juridiskais pamats	Publikācija
<i>ES mēroga pesticīdu atlieku uzraudzības gada ziņojums</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regulas (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamās pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, 32. pants <i>(Pilnvarota EFSA)</i>	http://ec.europa.eu/food/fvo/index_en.cfm. http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1646.htm
<i>Gada ziņojums par pārtikas apstarošanu</i>	Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 22. februāra Direktīvas 1999/2/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtiku un pārtikas sastāvdaļām, kas ir apstrādātas ar jonizējošo radiāciju, 7. panta 3. punkts	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm
<i>Komisijas dienestu darba dokuments par atlieku uzraudzības valsts plānu ieviešanu dalībvalstīs</i>	Padomes 1996. gada 29. aprīļa Direktīvas 96/23/EK, ar ko paredz pasākumus, lai kontrolētu noteiktas vielas un to atliekas dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un ar ko atceļ Direktīvu 85/358/EEK un Direktīvu 86/469/EEK, kā arī Lēmumu 89/187/EEK un Lēmumu 91/664/EEK, 8. pants	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Ziņojums	Juridiskais pamats	Publikācija
<i>Komisijas gada ziņojumi par dalībvalstu īstenoto putnu gripas uzraudzību attiecībā uz mājputniem un savvaļas putniem</i>	19. panta 1. punkts Komisijas Lēmumā 2006/875/EK un 9. panta 1. punkts Komisijas Lēmumā 2006/876/EK, ar kuru apstiprina dzīvnieku slimību, dažu TSE izskaušanas un uzraudzības programmas un zoonožu profilakses programmas, ko 2007. gadam iesniegušas Bulgārija un Rumānija	http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/eu_resp_surveillance_en.htm
<i>Ziņojumi par darba grupu (TF) ekspertu apakšgrupu sanāksmēm (liellopu bruceloze, aitu un kazu bruceloze, liellopu tuberkuloze un trakumsērga) slimību izskaušanas pārraudzībai dalībvalstīs</i>	Darba grupa tika izveidota 2000. gadā kā pasākums, kas paredzēts Komisijas Baltajā grāmatā par pārtikas nekaitīgumu.	http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm

Ziņojums	Juridiskais pamats	Publikācija
<i>Gada ziņojums par dalībvalstu iesniegumiem saistībā ar dzīvnieku izcelsmes produktu importu personīgajam patēriņam, kurā apkopota būtiska informācija par regulā paredzēto noteikumu popularizēšanai un īstenošanai veiktajiem pasākumiem</i>	Komisijas Regulas (EK) Nr. 206/2009/EK par dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ieviešanu Kopienā personīgā patēriņam 7. panta 1. punkts (ar ko atceļ Komisijas Regulas (EK) Nr. 745/2004 5. panta 1. punktu)	http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf
<i>Dzīvnieku labturība: pārvadāšanas regula</i>	Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97 27. panta 2. punkts	http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm